

Výroční zpráva studentského spolku PAKET /Pro Aktivní Etnologii/ za akademický rok 2010/2011

Studentský spolek PAKET /Pro AKtivní ETnologi/ působí při Ústavu etnologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a pod patronátem Studentské rady FF UK v Praze. Spolek vznikl na podzim roku 2010 s cílem vytvářet, realizovat a koordinovat různé aktivity studentů etnologie na poli vědy i v rámci jiných zájmových aktivit.

PAKET rozvíjí a realizuje následující cíle:

- * koordinace zájmových studentských aktivit v úzké návaznosti na koncept etnologie, kulturní antropologie a folkloristiky
- * prezentace realizovaných projektů studentů etnologie
- * setkání s významnými osobnostmi světové i domácí odborné scény
- * diskusní fórum nad aktuálními problémy vědeckého diskursu
- * monitorování a informování o aktuálním dění i zajímavých aktivitách osobností etnologie, různých institucí etnografického - antropologického významu
- * vzájemná spolupráce s organizacemi i jednotlivci podobného zaměření; podpora a propagace jejich specifických aktivit, rozvíjení laterálních setkání apod.
- * organizace mezinárodních i tuzemských studentských konferencí v oblasti etnologie, kulturní antropologie a folkloristiky
- * organizace exkurzí a terénních výzkumů do prostoru etnografického zájmu
- * vzájemné progresivní propojení činnosti PAKETu s mateřským ústavem (ÚE FF UK v Praze)

PAKET je volným sdružením studentů. Prezentuje jejich aktivity napříč všemi ročníky studia. Obohacuje volnočasový prostor a studium. Každý má příležitost prezentovat na úrovni platformy PAKETu svoje terénní, resp. výzkumné aktivity a v diskusi s ostatními studenty konfrontovat a konstruktivně analyzovat svá stanoviska.

Veškerý program je realizovaný samotnými studenty a koordinovaný organizačním týmem PAKETu.

Organizační tým

* *Vedoucí týmu:*

Milan Durňák
Jana Tomášová

* *Členové organizačního týmu:*

Markéta Hozová
Veronika Konopásková
Kristýna Kubíčková
Petra Kultová

Petra Kvapilová
Lenka Přichystalová
Michal Sedláček

Shrnutí

V září roku 2010 byl z iniciativy dvou studentů ÚE (Jany Tomášové a Milana Durňaka) založen studentský spolek PAKET /Pro AKtivní ETnologií/. Inspirací pro vznik spolku bylo *Koło naukowe studentów Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie*, s jehož činností se při své studijní stáži zakládající studenti seznámili.

Od data svého založení se v rámci PAKETu uskutečnilo mnoho různorodých akcí a projektů. V průběhu celého akademického roku 2010/2011 se konalo 16 „klubových“ akcí. (Až na výjimky byly všechny realizovány v prostorách studentského klubu K4. Jednotlivé akce měly charakter besed, diskusních večerů, prezentací studentských projektů a aktivit v rámci našeho oboru atp.) Dále se uskutečnily 2 exkurze (do skanzenu v Třebízi a do Národopisného muzea v Praze). V květnu 2011 se zástupci PAKETu účastnili mezinárodní studentské konference v Krakově. V září téhož roku PAKET zorganizoval 1. ročník seznamovacího kurzu pro nově přijaté studenty ÚE.

Průběh akademického roku 2010/2011

* 5. 10. 2010 *Premiérové setkání PAKETu*

Začátkem října se v rámci PAKETu uskutečnilo první setkání studentů ÚE. Jednalo se o informativní večer, během něhož zakladatelé PAKETu seznámili studenty s plány a možnostmi nově ustanovené organizace. Z diskuse vzešlo mnoho podnětných nápadů a připomínek, které byly v následujících měsících uplatněny v činnosti spolku. Etabluje se platforma setkání studentů s osobnostmi nejen etnologické vědecké scény, ale zároveň s odborníky jiných disciplín. Studentům se naskýtá možnost vzájemně se obohacovat, spolupracovat a vyměňovat si své zkušenosti z terénní praxe.

* 13. 10. 2010 *Tumenge /antropologický film Milana Durňaka/*

Dne 13. 10. byl promítán antropologický film Milana Durňaka Tumenge. Jednalo se o úvodní prezentaci studentského filmového projektu etnologického výzkumu. Film reflektuje interetnické vztahy mezi Rusíny a Romy v obci Palota na severovýchodním Slovensku. Klíčovými pojmy projektu jsou socializační snahy majoritního obyvatelstva a realita každodennosti v romské osadě. Po projekci následovala diskuse s přítomným režisérem Milanem Durňakem a spoluautorkou filmu Anežkou Šilarovou. Diskutovalo se nejen o vizuální antropologii, ale i o nutnosti terénního výzkumu pro platné vysvětlení studované reality.

* 2. 11. 2010 *Beseda s absolventy zahraničních stáží*

Účelem třetího setkání PAKETu bylo představit zkušenosti studentů etnologie z jejich zahraničních pobytů. Martina Greňová hovořila o svém pobytu v rámci programu ERASMUS na Univerzitě v Kolíně, v Německu. Program CEEPUS a semestrální stáž na Jagellonské univerzitě v Krakově představila Jana Tomášová s Milanem Durňakem. Tematický večer završila prezentace Jany Fritscherové z jejího pobytu v Mongolsku.

* 10. 11. 2010 *Seznámení s Albánií*

Dne 10. 11. Michal Sedláček pohledem etnologa prezentoval své cestovatelské zkušenosti z Albánie. Výklad se zaměřoval na základní poznatky o Albánii a byl doplněn fotografiemi, které autor nasbíral během návštěv tohoto státu. Po skončení přednášky se rozeběhla diskuse, která se věnovala především náboženským otázkám, možnostem cestování a bezpečnosti v Albánii, k problematice albánsko-srbských vztahů, která je stále velmi živá a širokou veřejností diskutovaná.

* 20. 11. 2010 *Exkurze do skanzenu v Třebízi*

Dne 20. 11. se uskutečnila první exkurze v tomto akad. roce. Jednalo se o tematickou návštěvu skanzenu lidové architektury v Třebízi. Studentům se ochotně věnovala průvodkyně paní Bakalářová.

* 8. 12. 2010 *Mytologie Mayů a Aztéků*

Studentka etnologie Eleni Dimelisová představila svůj dlouhodobý zájem o staré kultury Mezoameriky. Opět v K4 odprezentovala přednášku s názvem „*Mytologie Mayů a Aztéků*“.

* 14. 12. 2010 *Vánoční večírek*

Předposlední akcí spolku v zimním semestru roku 2010 byla vánoční besídka. Posloužila jako neoficiální setkání studentů a jejich pedagogů v uvolněné předvánoční atmosféře. Program byl zpestřen přítomností kapely kapelou Echos de Belleville, která hrála hudbu ve stylu 20. a 30. let.

* 4. 1. 2011 *Beseda s PhDr. Petrem Janečkem*

Závěrečnou akcí zimního semestru byla beseda s PhDr. Petrem Janečkem, autorem trilogie knih Černá sanitka a vedoucím Národopisného muzea v Praze. Černá sanitka, která se věnuje současnému folkloru a městským legendám, se stala podkladem pro vznik stejnojmenného seriálu České televize. Po projekci úryvků z Černé sanitky se rozeběhla diskuse. Petr Janeček odpovídal na dotazy směřující k jeho odbornému zájmu, k popularizaci folkloru atp. Hovořilo se také o možnostech uplatnění absolventů studia etnologie, nezbytnosti terénní práce, moderní lidové kultuře atd.

* 21. 2. 2011 *Organizačně – informační setkání*

Letní semestr PAKET zahájil informativní schůzkou. Byla představena koncepce spolku a projednány dlouhodobé záměry. Přítomní se seznámili s programem všech akcí, které proběhnou od března do května. Schůzky se zúčastnili i zástupci Studentské rady, která PAKET zaštiťuje.

* 8. 3. 2011 *Z norského Bodo až do Prahy*

Začátkem března se konala beseda s Yngvarem Brennou, Norem žijícím v Česku. Představil svůj domov a ozřejmil zkušenosti ze života v České republice. Večer byl orientován na stereotypy, které obyvatelé jednotlivých států mají nejen o svých sousedech, ale také o zemích vzdálenějších. Otázek bylo mnoho, směřovaly především k tématu rozdílnosti kultur a porovnání Norů s obyvateli ostatních severovýchodních zemí. Přítomní si večer mohli zpříjemnit ochutnávkou norských specialit.

* 14. 3. 2011 *Jak jsem se dostal k etnologii*

Jedním z cílů PAKETu je spolupráce s Ústavem etnologie FF UK. Formou kooperace je pozvání vyučujících, aby se podělili o své zkušenosti v oboru se svými studenty, ale také i se širší veřejností, která zavítá na PAKET. Doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc. je příkladem této spolupráce. Dne 14. 3. mluvil na téma „*Jak jsem se dostal k etnologii*“. Poutavou formou přiblížil svoji cestu k oboru. Během večera se našlo místo také na mnoho poznatků a příhod z terénních výzkumů v Mexiku.

* 22. 3. 2011 *Nové přístupy a rozšíření zkoumání nacionalismu*

Moderním a v dnešní době často diskutovaným tématem je nacionalismus. Mgr. Magdalena Koháková a Mgr. Elena Pavleeva představily nové přístupy ke zkoumání nacionalismu. Magdalena Koháková tuto problematiku studuje na případu Mexiku a Elena Pavleeva se soustředí na Rusko. Přednáška reflektovala interdisciplinární přístup, který může pomoci k novému náhledu na studovaný fenomén. Častá byla polemika s modernistickým pojetím nacionalismu. Po přednášce proběhla diskuse.

* 28. 3. 2011 *Čína pod drobnohledem*

Klára Kučerová, studentka etnologie s mnohaletou vazbou na „zemi středu“, podala vyčerpávající přednášku o čínské kultuře a společnosti z antropologické perspektivy doplněné o osobní zážitky a zkušenosti. Klára se dotkla mimo jiné témat jako kořeny čínské národní identity a kulturní exkluzivity, sociální a demografické změny v moderní Číně, tradiční rodina, současná čínská rodina a společnost, společenská síť, fenomén tváře atd.

* 5. 4. 2011 *Divadelní představení Apu Ollantay*

První dubnové úterý se v K4 odehrálo netradiční představení. Studenti katedry sociálních věd pardubické univerzity přijeli zahrát staroperuánské drama nazvané podle hlavního hrdiny *Apu Ollantay*. Režíroval jej a role vypravěče se ujal Doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc., který má zásadní podíl na propojování pardubické antropologie s pražskou etnologií. Neformální a přátelská atmosféra snad položila základ vzájemné spolupráce studentů obou kateder.

* 28. 4. 2011 *Martin Ryšavý a etnografický film*

Výjimečně v Týnské literární kavárně se uskutečnilo promítání filmu *Medvědí ostrovy* a následná diskuse s jeho autorem Martinem Ryšavým. Český spisovatel, scénárista a režisér, držitel dvou literárních ocenění Magnesia litera je zároveň tvůrcem několika dokumentárních etnografických filmů. Studenti tak mohli konfrontovat teoretické poznatky z vizuální antropologie s osobností z praxe.

* 3. 5. 2011 *Žena v etnologii*

Další akce se nesla v duchu setkání s osobností „mateřského ústavu“ (ÚE FF UK). Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc. přijala pozvání k besedě na téma blízké její profesní specializaci (gender studies). Hovořilo se o postavení ženy ve společnosti a humanitních vědách z historicko-antropologické perspektivy.

- * 6. - 7. 5. 2011 *Krakov (PL): <<Sąsiedztwo>> Kraków – Praga – Grodno. Konferencja Naukowa Młodych Etnologów*

Začátkem května se pět studentů ÚE zúčastnilo mezinárodní studentské konference „mladých etnologů“ v Krakově. Zástupci z Polska, Běloruska a České republiky svými příspěvky demonstrovali aktuální zájmy nastupujících etnologů regionu střední a východní Evropy. Hlavním tématem diskusí bylo *sousedství*, a to jak v jeho doslovném smyslu, tak i ve smyslu kulturním či mentálním. *Koło Naukowe Studentów Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie* se tak stalo historicky prvním organizátorem konference mladých etnologů. Na jaře 2012 snad převezme náš domácí ÚE společně s PAKETem štafetu a naváže tak na slibně zahájenou spolupráci.

- * 18. 5. 2011 *Kubánský večer*

PAKET uzavřel akad. rok 2010/ 2011 poslední neformální akcí v K4. Večer plný nejen latinsko-amerických rytmů odlehčil nervózní náladu nadcházejícího zkuškového období a zároveň studenty příjemně naladil na přicházející léto.

- * 15. – 18. 9. 2011 *Seznamovací kurz pro studenty prvního ročníku ÚE FF UK*

Seznamovací kurz proběhl 15. - 18. 9. 2011 na skautské základně Červený Hrádek u Sedlčan. Zúčastnilo se jej 9 studentů nastupujících do 1. ročníku bakalářského studia.

Cílem bylo seznámit studenty mezi sebou, s chodem Ústavu etnologie a celé fakulty a uvést je i k některým odborným tématům. Součástí kurzu byly dvě odborné exkurze, první do skanzenu Vysoký Chlumeč, kde nás provázel jeden z pedagogů ÚE FF UK PhDr. Lubomír Procházka. Další proběhla v Příbrami v místním Hornickém muzeu. Studenti se zde také vyzkoušeli etnologickou práci v terénu v podobě sběru slovesného folkloru.

Účastníci byli mimo to seznámeni s fungováním SISu, etnologického spolku PAKET, ÚE a prakticky i terénním výzkumem slovesného folkloru.

Kurz proběhl bez zdravotních či jiných komplikací díky schopnému organizačnímu týmu studentek ÚE. Jak ze strany účastníků, tak organizačního týmu vzešly podněty k dalšímu pokračování této akce.